

»Kærligheden førte mig til USA - og hjem igen«

For cirka 10 år siden flyttede kunstneren Marianne Lydom og musikeren Ove Brill ind i et lille gult hus på Himmelbjergvej i Laven. Vi kunne ikke undgå at lægge mærke til det, for Ove dukkede op det ene og det andet sted med sin violin

TEKST: HENRIK KØHLER.
Foto: Henrik Køhler og privat

I anledning af min næsten runde 59-års fødselsdag, har jeg inviteret en lille skare af lokale mænd. En af dem er Ove, som har været bosat på den anden side af »dammen« i North Carolina i samfulde 35 år.

Med sin lidt kunstneragtige frisure og læderhat kan han godt minde lidt om Buffalo Bill på en god dag.

Ove Brill er allerede ved ankomsten til Laven, blevet udnævnt til sherif, - en myndighedsperson vi har måttet klare os uden, så langt tilbage som nogen erindrer. Vores sherif er imidlertid kun bevæbnet med violin og piano og han medbringer en helt særlig gave til mig.

I et lille sort smykkeskrin ligger en blank Silver-dollar med årstallet 1972 og et portræt af Dwight D. Eisenhower indgraveret. I den medfølgende tekst på engelsk, forklarer Ove, at han har modtaget mønten af en for længst afdød ven Granville Grant, der var en god bekendt af forfatteren Thomas Wolfe, som ofte bad ham læse korrektur på sine skrivelser.

Granville havde »anarkistiske tilbøjeligheder« og var tilhænger af civil ulydighed. Han havde tillige stor medfølelse for den oprindelige indianske befolkning. En dag kom Granville med sølv-dollar. Han ville starte en »kæde«

og Ove skulle overbringe mønten til en ligesindet person. Nu efter 35 år var tiden kommet, - jeg passede til beskrivelsen. Jeg følte mig oprigtigt beæret, men hvad havde Ove egentlig foretaget sig i Guds eget land i 35 år og hvad havde fået ham til at vende hjem, her i sit livs efterår.

I året er 1973 og en noget yngre udgave af Ove, har købt en cykel og er på farten i Europa. I Holland møder han den amerikanske kvinde Pitt, der ligeledes er på to hjul. De to falder for hinanden og bosætter sig i Holbæk de følgende tre år. Ove Brill trives ikke rigtigt med sit kontorprægede arbejde og parret beslutter sig for at flytte til USA i foreløbigt et år.

1976 er også året hvor USA fejrer 200 års jubilæum og Jimmy Carter vinder præsidentposten over Gerald Ford. Det unge par flytter ind i et faldefærdigt tobaksarbejderhus i den lille by Falkland i North Carolina. Byen har et posthus, to købmænd, tre tankstationer og fem kirker hvoraf de tre er til de sorte og

den huser 104 indbyggere. Fra bjergmassivet Appalacherne kommer floden Tar og snor sig tæt forbi landsbyen. Her er et alsidigt udvalg af giftslanger og i skovene findes der sorte bjørne.

Svigerfamilien foreslår, at Ove søger arbejde med at høste tobak, som er den vigtigste afgrøde i området, for at få en fornemmelse af det sted, han er kommet til. Den øvrige del af familien er alle, mere eller mindre, beskæftiget i tobaksbranchen. En betydelig del af folks identitet og stolthed her på egnen, ligger i produktionen af tobak, - det fornemmes hurtigt. Ude i marken består arbejdet i at rive de lange kraftige blade af planterne. Tidligt om morgenen er de særligt tunge efter nattens dug. Arbejdsugen er seks dage, - arbejdsdagen 12 timer og timelønnen 1 dollar og 10 cent.

Det er et fysisk meget hårdt arbejde, så Ove skal nærmest hjælpes op på toilettet, når han har fri.

North Carolina er klassificeret som en sydstat. Selvom kalenderen siger 1976,

kunne det godt være starten af århundredet. Arbejdet er helt manuelt. På det tidspunkt er det udelukkende sorte, der knokler på marken, og tre hvide familier ejer alle plantagerne.

»Arbejderne var simple mennesker, ikke dumme, men simple«, funderer Ove.

»Salt of the earth« er en lokal betegnelse for disse mennesker. Hans egen familie respekterede de sorte medborgere, men det var ikke typisk for den tid. »Troen fyldte mere i tilværelsen, end jeg var vant til. Jeg fornemmede hurtigt, at det var en god idé ikke at diskutere religion og politik med folk«.

Ove får hurtigt et nært forhold til de andre tobaksarbejdere, der kan finde på at gemme en død slange under en plante, som de ved, at han skal høste om et øjeblik, for at more sig over hans reaktion, når han finder den.

Når man har høstet tilstrækkeligt af de lange blade, går man med dem i store bundter under armene hen til en gammel vogn, som kører dem ind til laden, hvor de skal sys sammen og hænges til tørre. Arbejdet med at hænge de store bundter op i den fem meter høje bygning, er mindst lige så fysisk hårdt som det i marken. Ove stikker ud med sin accent og sin hudfarve, men bliver relativt

»Troen fyldte mere i tilværelsen, end jeg var vant til. Jeg fornemmede hurtigt, at det var en god idé ikke at diskutere religion og politik med folk«.

hurtigt en del af fællesskabet, - også på grund af musikken.

Der bliver nemlig sunget på arbejdet. Det er blues. Og der er bluegrass og country. Ikke den type musik som han plejer at spille, men som musiker er man omstillingsparat og vant til at slå ørerne ud, så violinen får hurtigt en anden lyd. Det samme gør pianoet, som han også behersker.

Den lokale præst spiller saxofon i et jazzorkester, hvor de lige står og skal bruge en pianist. I dag er Ove overbevist om, at han kun var blevet i North Carolina det år, som parret havde planlagt, hvis ikke det havde været for musikken. »Honky tonk« er egentlig sydstatsslang for et værtshus. Det var sådan en type spillested, hvor Ove optrådte hver lørdag i en periode med et andet orkester, hvor de var fem personer. Man skulle være medlem for at komme ind og det var ikke for børn og svage sjæle. De fem musikere spiller country og blues og der bliver virkelig gået til den de aftener, og bourbon'en flyder i stride strømme. Der kan også let ryge trusser op på scenen ud på de små timer, før ballet lukker ved 2-3 tiden om natten.

Men der er andre kulturforskelle der skal læres, for eksempel hvordan man tager sig af kæledyr.

Ove har gennem nogen tid observeret en temmelig forkommen hund, der driver rundt i ved vejsiden nede ved købmanden. En dag standser han bilen, nærmest kaster sig over den forsvarsløse hund og propper den ind i pick-upens førerkabine, for at give den et anstændigt liv.

Cirka en uge efter støder han tilfældigvis ind i den gammel mand, der tørt spørger: »Synes du om min hund?«. Ove stivner fuldstændigt, men manden fortsætter helt afslappet: »Behold den bare, - jeg finder en ny.« Manden havde fulgt optrinnet fra sin gyngestol uden for sit hus.

Ved en anden lejlighed er han også gået galt i byen, da han en sen aften træder ind i den lokale landhandel. Rundt om et bord sidder en flok mænd og spiller poker. På bordet foran dem, ligger deres pistoler. Stemningen er højspændt. Ove lister stille og roligt ud af lokalet igen og lukker døren bag sig.

Efter en tid påbegynder han en uddannelse som havearkitekt. Det er en langstrakt affære, der hyppigt afbrydes af rejser til Europa, hvor han finder inspiration i haveanlæg og tager billeder som han viser frem ved foredrag i USA. Det at være dansk, viser sig at være en fordel i forbindelse med karrieren. Som dansker har man et rigtigt godt renommé, husker Ove.

Således får han støt og roligt oparbejdet en kundekreds og ansætter nogle af de mexicanske tobaksarbejdere til det praktiske arbejde i firmaet. De er

godt tilfredse med de bedre løn- og arbejdsforhold og med at få en uddannelse de kan bruge fremover. Ove rejser til Salamanca i Spanien i en måned for at lære spansk, så han kan komme på talefod med sine ansatte. Også fordi han og Pitt er fascineret af Mayakulturen og Mexico, som de besøger på flere rejser.

Som årene går, kommer hans kundekreds til at bestå af amerikanere, der virkelig har penge på bogen og han transporteres jævnligt rundt med fly og inviteres til New York for at bo på de dyreste hoteller. Et af de allersidste projekter som Ove arbejder på, er en gigantisk park på 65 tønder land tilhørende en nyopført herregård, en mansion. Han gør ejerne opmærksom på, at det vil kræve hele syv fuldtidsansatte gartnere blot til at vedligeholde stedet. Men der er ikke rigtig overensstemmelse mellem de tanker som ejerparret indbyrdes har med stedet, så i et fortroligt øjeblik, ønsker manden Ove »good luck« med fuldførelsen af haveanlægget, med slet henvisning til konens manglende samarbejdsevner. Et par år senere, da han kommer forbi den store ejendom, ligger den stort planlagte grund omkring den, stadig ubearbejdet hen.

Samtidig med at Ove Brill er landet i den fine selskab, bevarer han et varmt og tæt forhold til sine mexicanske ansatte og finder sig egentlig allerbedst tilpas i en uhøjtidelig fest sammen med dem, hvor de kan finde på at dele en flaske tequila og langtidsstege en ged, der er gravet ned i jorden.

Men hvad er det så, der får hovedpersonen i denne fortælling til at returnere til Danmark og til Laven, når nu det går ham så godt i USA.

Svaret er kærlighed! Som 17-årig teenager har han haft et godt øje til Marianne Lydom og vice versa. Som unge skilles deres veje, fordi Marianne planlægger et ophold på Grønland medens Ove kører rundt på cykel i Holland og her møder sin kommende amerikanske kone Pitt.

I de følgende 35 år mødes Marianne og Ove dog flere gange i Danmark sammen med en gruppe ungdomsvenner, og da de begge på et tidspunkt bliver skilt fra deres respektive partnere, ligger vejen vidt åben for at finde sammen med den ungdomskæreste, som man aldrig fik slået krogen i.

Det skete til en fest i Silkeborg den 10. februar 2006, for 15 år siden. Kort tid efter afhænder Ove sit firma i North Carolina til nogle af sine ansatte og flytter sammen med sin Marianne i Laven.

Og Granville's silver-dollar! Den er blot en detalje i den her beretning, men uhyre vigtig for mig og den skal overbringes med stor omtanke.

En stille stund med violinen foran en log-cabin på tur langs The Blue Ridge Parkway, North Carolina.

Fiddleren og fru en tager en pause fra musikken på verandaen, Mast General Store, Valle Crucis, Appalachian Mountains, North Carolina.

Store bundter af tobaksblade til auktion i Tucker Wearhouse, Farmville, North Carolina.

Den i artiklen omtalte silverdollar, som nu er i varetægt hos artiklens forfatter.

Ove Brill tager en blue grass-solo med bandet »Wire Grass« (senegræs) i Henry Browns Autoværksted i Pinetops, 1976.